

Kaya Gazı nedir?

Güngör Uras, Milliyet, 31 Ocak 2013

Petrolün ve doğalgazın alternatifi olarak gündeme gelen **kaya gazı**, belli özelliğe sahip kayaların gözeneklerinde bulunan küçük miktardaki doğalgazlardır. ABD'de 2000'li yılların başından beri kaya gazı üretiliyor. ABD'de kaya gazı üretiminin 200 milyar m³'ün üzerine çıktığı belirtiliyor. ABD'nin yıllık doğalgaz üretimi 610 milyar m³ dolayında. ABD'yi 590 milyar m³ ile Rusya izliyor. Çevremizdeki ülkelerden İran'ın yıllık doğalgaz üretimi 140 milyar m³, Katar'ın 120 milyar m³. Bizde kaya gazı rezervi konusunda bir çalışma yapılmadan, Türkiye'nin **1,8 trilyon m³** dolayında kaya gazı rezervi olduğu söylenir oldu.

ABD ve Çin üretimde iddialı

Çevreciler, kaya gazının fosil yakıt ve karbondioksit kaynağı olduğunu, kirlenmeyi artıracığını öne sürerek, yer yüzüne çıkarılmasına karşı geliyorlar. Bu nedenle de Fransa ve İngiltere'de kaya gazı sondajları ve üretimi yasaklandı. Buna karşı Çin de ABD gibi **kaya gazı** üretimini artırma çabasını sürdürüyor. Büyük petrol tüketicisi olan ABD ve Çin'in kendi kaynaklarından kaya gazı çıkararak ihtiyaçlarını karşılamalarının petrol üreten ülkelerin gelirlerinde azalmaya, petrol fiyatlarında ucuzluğa yol açması bekleniyor. Tekrarda yarar var, ciddi sondaj çalışmalarının yapılmamasına rağmen Diyarbakır, Trakya ve Erzurum'da kaya gazı rezervi olduğuna inanılmaya başlandı. Rezerv konusundaki rakamlar da **açık artırmaya** çıkarıldı. Önceleri 1.8 trilyon m³ rezervden söz edilirken bu bölgelerde 20 trilyon m³ doğalgaz ve 500 milyar varil petrol rezervi taşıyan kaya yapıları bulunduğu yazılıp çizilir oldu. (ABD'nin kaya gazı rezervinin 24.5 trilyon m³, Çin'in 36 trilyon m³ olduğu belirtiliyor.)

Biz de aramaya başladık

Medyada yer alan haberlere göre Shell ile **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı** Diyarbakır'da Sarıbuğday-1 sahasında kaya gazı arama çalışmalarını başlatmış durumda.

İnce taneli ve tabakalı bir yapıya sahip olan ve de kerojen adı verilen organik madde içerdikleri için ısıtıldığında petrol ve gaz üretilen tortul kayalar içerisindeki gazlara **kaya gazı** deniliyor. Kaya gazı sondajı, klasik petrol ve doğalgaz aramasına göre daha kolay, fakat daha pahalı bir iş. Diyarbakır'daki aramalarda 4.500 metre derine inileceği belirtiliyor. Bu derinlikteki kaya katmanlarının arasına tazyikli su ve su ile birlikte katkı maddeleri enjekte ediliyor. Katmanlar basit anlatımla kırılınca kayaların arasındaki gaz açığa çıkıyor. Bu gazlar başka borularla yeryüzüne çekiliyor. Kaya gazı yerin 4-5 bin metre derinliğindeki kayaların parçalanması sonucu ortaya çıkan gazın yeryüzüne çekilmesiyle elde ediliyor. Kaldı ki bu dış bağımlılık, yoğunlukla tek bir ülkeye, Rusya'ya. **Doğalgazda % 63 bu ülkeye bağımlıyız.** Şimdi nükleerde de yüzde 100 bağımlılık yoluna girdik.